

TEMA 8

LA FESTA COM A PATRIMONI CULTURAL

ÍNDIX DEL TEMA 8

- La festa com a fenomen cultural
- L'estructura de les festes
- Les festes com a patrimoni cultural i condensador patrimonial
- L'estudi cultural de les festes
- Les festes valencianes

LA FESTA COM A FENOMEN CULTURAL

- **Observatori** (per a la ciència social): de la festa com a mitjà d'acostament a la realitat social a la festa com a objecte d'estudi (cultura popular).
- **Conservatori** (del patrimoni cultural).
- **Laboratori** (de la política cultural i l'enginyeria festiva: transformacions).

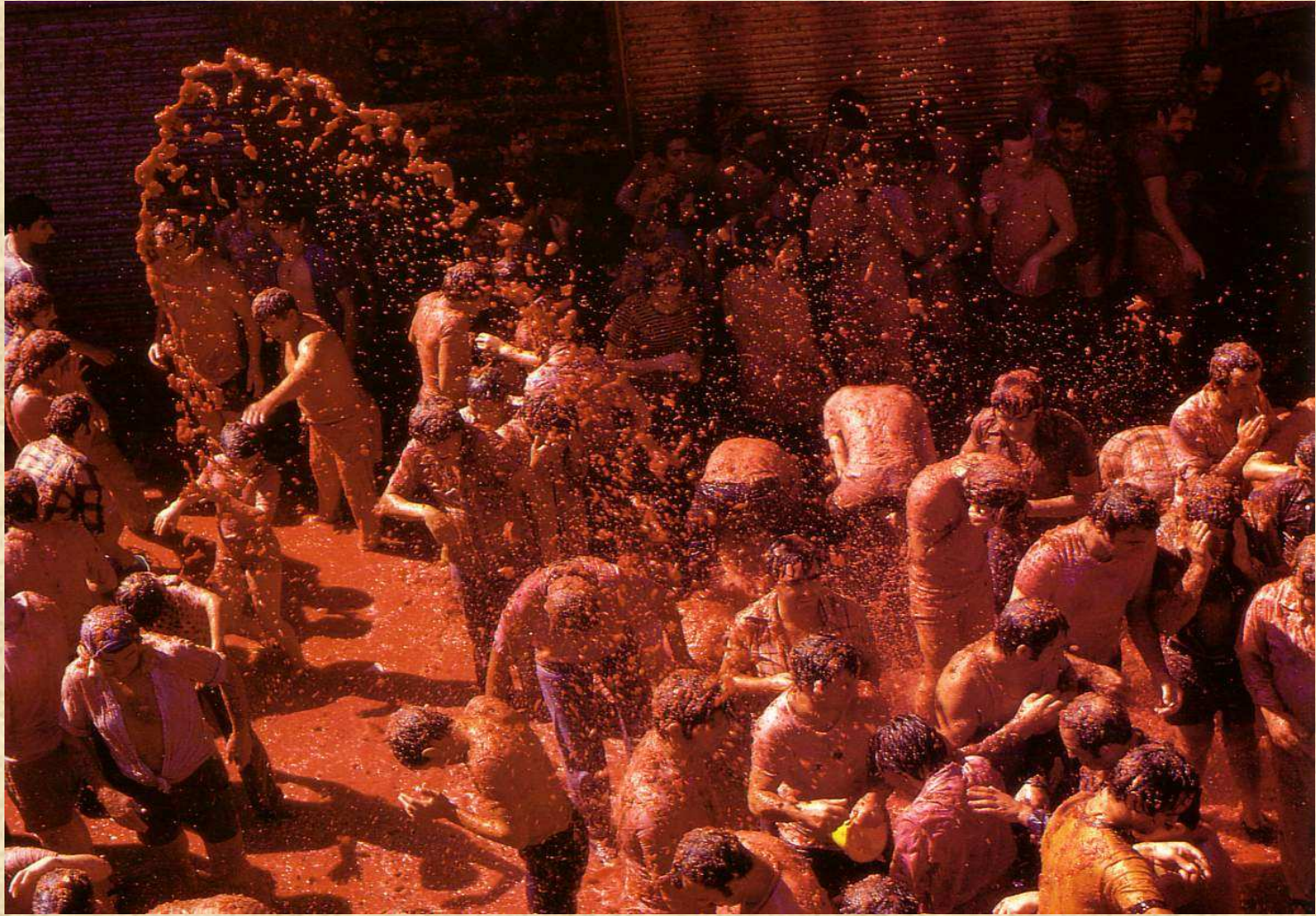
LA FESTA COM A FENOMEN CULTURAL

- Festa: **lloc de memòria** (tradició + territori + activació moderna = identitat).
- Festa: **híbrid cultural** socioespaciotemporal.
- L'estudi de la festa: entre la irreverència i la irrellevància.

LA FESTA COM A FENOMEN CULTURAL

- **Calendari tradicional religiós:** festes tradicionals (*temps llarg*).
- **Calendari modern:** festes modernes nacionals-estatals (*temps mitjà*).
- **Calendari contemporani:** festes de la modernitat global (mercat, institucions transnacionals), (*temps curt*).

LA FESTA COM A FENOMEN CULTURAL

- Religió (litúrgia): devoció.
- Diversió pública
- Institució social
- Universal cultural
- Dimensió individual
- Commemoració
- No treball: descans.

L'ESTRUCTURA DE LES FESTES

- Tipologia de les festes. Criteris.
  - Cronològic (**temps**).
  - Espacial (**espai**).
  - Històric (**època**).
  - Caràcter (**dimensió**).
  - Activitat (**tipus predominant**).

L'ESTRUCTURA DE LES FESTES

- Temps (cronologia, cicles).
- Espai (llocs rituals o geografia ritual).
- Objecte celebrat (motiu central).
- Subjecte celebrant (comunitat): *local* (preindustrial) o *translocal* (actual).
- Subjecte espectador (turistes, públic, informadors, estudiosos).
- Seqüència ritual (programa de festes: *proliferació i planificació*).

L'ESTRUCTURA DE LES FESTES

■ **Activitats festives**

- Relatives a l'objecte celebrat
- Accents diacrítics
- Elements contingents
- Actes religiosos, culturals, esportius, musicals, identitaris, teatrals, lúdics.

L'ESTRUCTURA DE LES FESTES

■ Racionalització festiva

- Planificació-programació
- Professionalització i especialització
- Reglamentació (normatives).
- Formalització i associacionisme
- Competitivitat i espectacle
- Control i vigilància
- Gestió: tecnologia i enginyeria festiva.
- Mercantilització (objecte de consum).
- conflicte i convivència entre racionalitat instrumental i expressiva

LES FESTES

COM A PATRIMONI CULTURAL

- La festa com a patrimoni etnològic: valor simbòlic, d'ús i de canvi.
- La festa com a contenidor del patrimoni cultural
- La festa com a redimensionalització del patrimoni cultural
- Festes tradicionals i de factura tradicional
- La festa com a vivència reflexiva i transcendent del patrimoni cultural: producció de sentit i reencantament en la modernitat avançada.

LES FESTES COM A PATRIMONI CULTURAL

- Rituals, elements artístics,
Artesania, gastronomia, llengua,
indumentària, memòria oral,
música, literatura, dansa,
pirotècnia, documentació i llibres,
fotografia, cinema, objectes
diversos, patrimoni monumental.
- **Museus festius** o de la festa

FESTES I PATRIMONI CULTURAL

- Revitalització de festes
- Creació-recuperació de patrimoni a partir de les festes
- Creació-recreació de festes a partir del patrimoni
- Recreació de la tradició (identitat imaginada).
- Museificació

FESTES I PATRIMONI CULTURAL

- Redimensionalització del patrimoni cultural no festiu
- Turistificació
- Mediatització i publicitat
- Investigació, divulgació i difusió.
- Exportació

FESTES I PATRIMONI CULTURAL

- Bé d'interès cultural immaterial
- Festa d'interès turístic nacional
(calendari de festes d'interès turístic nacional).
- Festa d'interès turístic internacional
- Festes d'interès turístic regional
- Festes d'interès cultural autonòmic
(festa tradicional d'interès nacional).
- Obra mestra del patrimoni immaterial i
oral de la humanitat

MUSEUS DE LA FESTA

- Museus Fallers (València, Torrent).
- Museus de Setmana Santa (València, Crevillent, Torrent).
- Museus de Moros i Cristians (Alcoi, Bocairent).
- Museu de la Festa d'Algemesí
- Museu del Sexenni de Morella
- Museu de la Festa d'Elx
- Casa de les Roques de València
- Museu de la Festa de les Fogueres (Alacant).

L'ESTUDI CULTURAL DE LES FESTES. REVITALITZACIÓ.

- Creació de **noves festes tradicionals**
  - Nous rituals (*Correfoc, Tomatina*).
  - Recreació del passat (*representacions històriques*).
- **Recuperació** de festes perdudes
- Recuperació d'elements festius tradicionals
- D'allò religiosilitúrgic a allò ludicofestiu reritualitzat
- **Revitalització**: recuperació més invenció (resignificació).

REVITALITZACIÓ

- Culte civil modern a la tradició: riscos.
- Retorn d'emigrants (pendolarisme).
- Percepció dels efectes negatius de la industrialització i la modernitat
- Secularització i debilitament dels lligams socials
- Acció dels mitjans de comunicació
- Pau, democràcia i desenvolupament (afirmació de les identitats).
- Impacte del turisme de masses (i cultural).
- Factors polítics concrets (transició).

